Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Lausunto

06.10.2021

Lakivaliokunta
LaV@eduskunta.fi

HE 89/2021 vp

Sisäministeriön lausunto hallituksen esityksestä rikoslain 17 luvun ja 34 a luvun muuttamiseksi

Lakivaliokunta on pyytänyt sisäministeriöltä lausuntoa hallituksen esityksestä laiksi rikoslain (39/1889) 17 ja 34 a luvun muuttamisesta. Sisäministeriö on osallistunut oikeusministeriön asettaman työryhmän valmistelutyöhön. Sisäministeriö lausuu seuraavaa.

Terrorismi on yhteiskunnan toiminnalle vaarallinen ja muuntuva ilmiö. Terrorismin vastaisten toimien tehokkuus on yhteinen tavoite Euroopan unionin jäsenvaltioille. Terrorismirikosten luonne kansainvälisinä rikoksina puoltaa jo yksinään kansallisen sääntelyn pitämisen ajantasaisena. Edellä mainituin perustein rikoslain 34 a luvun rangaistussäännösten kattavuudesta huolehtiminen sekä yhdenmukaisuuden varmistaminen muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden on kannatettavaa.

Huomioitaessa terroristiseen toimintaan kehottamisen helppous tietoverkkojen ja sosiaalisen median välityksellä rikoslain 17 luvun 1 §:n muutosehdotus lisäämällä uusi 3 momentti ja uusi 34 a luvun 5 e § ovat perusteltuja. Terroristisen tarkoituksen lisääminen rikoslain 17 luvun 1 §:n 3 momenttiin viittaussäännöksellä rikoslain 34 a luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohtaan ja 5 e §:ään osoittaa tarkkarajaisesti edellä mainittujen rangaistussäännösten yhteyden. Ehdotetut muutokset ovat yhdenmukaisia esimerkiksi terroristisen verkkosisällön torjumiseen tähtäävien Euroopan unionin toimien kanssa.

Hallituksen esityksessä ehdotettu rikoslain 34 luvun 4 §:n 1 momentin muuttaminen siten, että siihen sisältyisi jatkossa 4 kohdan avoin tekotapatunnusmerkistö on johdonmukainen lisäys. Ehdotettu muutos on kannatettava, koska terroristiryhmien toimintatapojen ja niitä edistävien yksittäisten toimien tyhjentävä luetteleminen voisi jättää rangaistavuuden ulkopuolelle tekotapoja, joihin täytyy voida puuttua rikosoikeuden keinoin. Ehdotettu muutos huomioisi Suomea sitovan kansainvälisen humanitaarisen oikeuden velvoitteet.

Ehdotettu 4 §:n 2 momentti sulkee 4 §:n 1 momentin 4 kohdan soveltamisalan ulkopuolelle oikeudellisen avustajan tai asiamiehen tehtävien hoitamisen eikä näin ollen puutu oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin toteutumiseen. 4 kohdan soveltamisen olennaisuusedellytys luo todennä-

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171 | kirjaamo@intermin.fi | www.intermin.fi

köisesti näytöllisiä lisävaatimuksia esitutkinnalle. Sinänsä tämä ei poikkea muiden terrorismirikosten rangaistussäännösten esitutkinnasta erityisesti silloin, kun epäiltyyn rikokseen liittyvä näyttö on ulkomailla.

Terrorismin rahoittamisen torjunnan kannalta rikoslain 34 a luvun 5 §:n 1 momentin muuttamisen voi olettaa parantavan edellytyksiä puuttua terrorismin taloudellisiin edellytyksiin.

Hallituksen esitys huomioi asianmukaisesti pakkokeinolain (806/2011) 10 luvun salaisten pakkokeinojen ja poliisilain (872/2011) 5 luvun salaisten tiedonhankintakeinojen toimivaltuussäännösten päivittämisen, jotta ne vastaavat ehdotettuja rangaistussäännösten muutoksia.

Sisäministeriön näkemyksen mukaan rikoslain 34 a luvun kokonaisarviointi on perusteltua aloittaa mahdollisimman pian rangaistusäännösten keskinäisen soveltamisalan selkeyttämiseksi.

Muilta osin sisäministeriöllä ei ole lausuttavaa.

Poliisiylitarkastaja Sami Ryhänen

Jakelu Lakivaliokunta

Tiedoksi Sisäministeri Ohisalo
Valtiosihteeri Koskela
Erityisavustaja Kerman
Kansliapäällikkö Pimiä
Erityisasiantuntija Lindstedt
Johdon sihteerit (Söderman, Landström, Kautto)
Osastopäällikkö Vuori
Poliisijohtaja Gerkman
oikeus@intermin.fi